

چکیده

ادبیات داستانی و داستان همواره یکی از موضوعات مورد علاقه‌ی انسان‌ها بوده و هست. داستان نیز به اندازه‌ی علوم و دانش‌های دیگر برای انسان ضروری است، زیرا دانش تجربه‌هاست، که به وسیله‌ی احساس آدمی درک می‌شود. داستان‌های کودکان منبعی غنی برای آموزش و تربیت آنان است. این گونه ادبی به منظور تربیت فردی و اجتماعی کودکان به شکل زیبا و ادبی پا به عرصه وجود نهاده است. از جمله نویسندگان خلاق و مطرح ادبیات کودک و نوجوان، که در این پژوهش به داستان‌های آن‌ها پرداخته شده است، هانس کریستین اندرسن، نویسنده دانمارکی، مهدی آذریزدی و مصطفی رحماندوست می‌باشند، که آثارشان جزء موفق‌ترین دستاوردهای ادبی ایران و جهان به شمار می‌آید. در این پژوهش به بررسی محتوایی ادبیات داستانی کودک و نوجوان پرداخته شده است. پس از ذکر کلیات و روش تحقیق کتابخانه‌ای و ارائه کلیاتی در خصوص موضوع، از جمله تعریف ادبیات داستانی، داستان و انواع آن، اهداف ادبیات کودکان... و با معرفی این سه نویسنده بزرگ و ذکر آثارشان به بررسی محتوایی داستان‌ها از نظر پیام اخلاقی، انواع مضامین، گفت‌وگوها و لحن پرداخته شده است.

دستاورد این تحقیق، نشانگر این است که بیشترین مضامین به کاررفته در داستان‌ها به ترتیب مضامین، تربیتی، اخلاقی، اجتماعی و دینی می‌باشد و این نویسندگان با آوردن واژگان ساده و محاوره‌ای، جملات کوتاه و تشبیهات ساده و روان در قالب تمثیل، نثر داستان را برای کودکان قابل فهم نموده‌اند و پایه‌ی بسیاری از داستان‌های اندرسن و رحماندوست، قصه‌ها و داستان‌های عامیانه است و آذریزدی در داستان‌هایش از متون کهن بهره جسته است. درصد گفت‌وگوی دوطرفه در داستان‌ها در بالاترین حد می‌باشد. و لحن داستان‌ها توصیفی و متنوع است و گویا راوی وقایع را همان گونه که تجربه کرده است، بازگو می‌کند.

کلیدواژه‌ها: ادبیات داستانی، ادبیات کودک و نوجوان، تحلیل محتوایی، هانس کریستین اندرسن، مهدی آذریزدی و مصطفی رحماندوست.